

en conde. **I**nde die gedachtenisse wart ons so lan-
ger so swaer. Also dat hy geringe daer mee
ginch in een onde. en leyden ~~en~~ een goetlich
lene. **E**n eynde syn lene myt ene goet eynde
En auermyd desen reden en voughestenen
sake moge wy merke apenbaer. Dat die auer-
duchinge des dits inder vre des dits is seer
mitte tot vole dingē. **E**n myt name ist een
grote medeyn tegen die misalle der sūde. en
wyft ene den wech te kome tot de ewige lene
Dat ons verlene maet. Die vader en die sone
en die heilige geest **Ame**

O Alre lieffste vrinde wilt doch aen siene
die lene en die vmaninge des wyse
mans. Als Salomons daer hy tot
sine sone en dochter spract aldus. **M**yn alre
lieffste kinde wilt auerdencke v leste dingē
Als dat gy sterue sult en die vre des dits en
wa gy onder der eerde v. ande worme veruert
en geuen sult werde. **E**n overdenck dat strenge
ordel des rechtuerdige rychters. **E**n duedi
dat se en suldi nimmer sundige. **E**n wa wale
dat noch vole meer dingē sijn die wy auerden-
ken sullen. Doch se is ons sunderlinge naet vier
dingē stedelick te auerdencke. en die ons meet
te ontfinghe staen. **E**n eer ic dese vier dingē

183
verharen sal. **S**oe was ich v ierst een exempel
vertelle en ene gelijcknisse van ene Coninc
Wy lesen waer een coninc had late beropen een
grote werfscap off anetmale. daer hy toe had
late bidden sine brueder. **E**n al syn ridderscap
en al die mechtichste sijn ^{hant} conincen. **E**nde
als dese al vergadert waren en inder werfscap staen
en bane mate vrolich waren. **S**oe wart die co
ninc seer bedruct inder herten. en bedrueffde
sich wermate seer. **S**oe dat hy bleeff siet
noch en at noch en dronck. Des sich die heren
en ridders seer verwonderde. en niemant en doest
onvrage. **W**aer om hy seer bedruct ware. **T**en
leste sprach syn brueder. **A**ene brueder waer
om sydi nu dus bedruct. **W**at is die sake daer
om gy dus stille sijt. **D**ie Coninc antwoorde
Ich en can v nu niet gesegge. **I**ch sal v mar
igen segge. **D**es andere dages sand die coninc
sine basine blaser vuer sijn brueder der. en
het daer vuer blase die basine. en deed sijn
brueder vange. en dede on sette in een stard
gebonden. **E**n nu was dat ene seide inder coninc
ryck. soe dat wes die me die basine bleeff dat
me den dā sold. **E**n daer en baten gene sake
toe. **D**oe het die coninc sine brueder hant won
sich en dede on naect ontklede. **E**n dede halen
vuer starper sweerde. **I**nde het on der sweerde

een aen ene syden vadem banē syn heft hange
en aen elcke syde een sette mitte scarpe eynde
aen die syde. **E**n dat vierde mitte scarpe eynde
opte luyck. **E**n hy sat aender want myt geboude
nē hande. **E**n als hy aldus sat. **S**ae her die come
voor seld come mē niger leye suet sedē spael. **E**n
dede dat danse make en singe en vrolich wese
En als sy in deser vrolichheit ware. **S**ae sprack
die cominde tot sine brueder. **H**ene brueder
weet vrolich. **D**ae antwoorde hy **I**c en mach niet
vrolich wesen. **W**ant ic sie dat sweert aen se
cranchē snar banē my hange. en ic en kan
niet getwike. **V**orwert noch achter wert
nochtter syde. **D**us en weet ic niet een ogenblyck
tyde dat sweert en sal my daerschieten. **D**ae
dede die comint die sweerde van hem den. ende
syn cleder weder aen den. **E**n sprack. **H**ene bra
der om se daniger sake wil was ic ghyster be
drouet. **W**ant ic dacht dat die dit banē my
achter my. **I**nde besyde my stont. en ic en wiste
niet een ogenblyck tyde myn lene en auer
dacht waer my arme siele dan hene soldē wijke
von. dat strenge ordel des ryckers strangen
I Alre heffte vromde dese gehekenisse is v hier
om gesacht. om daer mede geleert te werde
te auerdencke die leste dinge. **W**ant **S**unt
panwel sedyt. **A**l die dingen die gescreue sijn

184
die sijn al gescreuen tot onser leere. **N**u suldi ver-
nemen en horen wat wy verstaen sullen by dese ba-
sime blasers die daer blase vuer die dore des go-
neden in den doden sal. **D**at sijn die prediker die
daer die sinder waerne vuer dat starpe sweert
des ordels. en dat hy niet vget en sal te an-
denke die leste dinge. ~~Want Simeon pavel~~
~~sedt~~ **B**ijden vier sweerde sullen wy verstaen
vier dinge. **A**ls den lyffliche dore. **D**ie sinder.
En den dach des strengens gerichtes. **E**n die pun-
te der helle. **B**ijden eerste sweerde dat des conincs
brueder vane simeon buich gesat was betuyket
ons desen vlastheliche dore den wy altyt vuer
ogen sullen hebben en ontfendiche om simeon onse-
kerheit wille. **E**n waer wale ons die dore seker-
ker is. so dat wy on niet ontfendiche en moegen
Als **dauid** sedt inde psalme. **W**ie is die gane
die daer leuet. en den dach niet sien en sal.
bedt off hy segge wold. **N**iemant. **S**oe is
dich die tyt. die vuer. die stede. en die manier
ons dits seer onseker. **V**ander tyt en der vuer
sedt **Simeon mattheu aldus**. **W**aet want gy en
weet dach noch vuer te leue. **V**ander onsekerheit
der stede in wat stat een sterne sal sedt **seneca**
Die dore laegd v in alle stede. **E**n want gy dan
niet en weet in wat stede hy uwer verwacht. en
sijn dan wijs so stit v daer toe dat gy bereet siet

synt te vwarde. **V**ander onsekerheit des staets
weereen gefonde wort in die viz des dits in
ene greden off quaden staet. **W**ij lesen in wat
staet ons die dit vindt daer sal ons die here ni
ordelen. **H**ier van secht **Ezechiel**. **E**ne ygebde
mesthe sal die here richten na sine wegen. **D**it is
die dit seer te onsiene. om dat die bose geest
den mesthe inde dode mit ontelliche becarnige
aenvedt. op dat hy die siele mit sich in die
verdomnisse mach vueren. **O**ch wat seer naet
is ons arme sundige mesthe te onsiene die be
carnige des bose geestes inder viz des dits. die
se vole sinder greden heb. **S**int den male die
boze geest quaet te den dode ons lieue here **ihu**
xpi. die nye sinder en greden. noch nye en wort
droch in sine mond gevonde. **E**n dit inde dode
Sint **marcijs** die daer drie dode verweert hadde
en meynde die siele te cruge. **O**ch wat sullen
wij arme sinder dan begyne. die alre onse lieue
here vertornt heb. **W**aer van **Simon bernar**
Dus secht aldy. **D**e mesthe wie sal v dan te maet
wesen. **W**anneer die bose geest v sich apenbare
om v siele mit sich te vueren in die ewige verdom
nisse. **W**aer sullen dan wesen v ryedome v stat. v
sackenheit. v startheit. v walluste. v vrolicheit
v eerlicheit. **D**an suldi heb v v ryedom en
stat. die ewige onselicheit. en daer v sackenheit
en vrolicheit die ewige dmysternisse. en wer
v eerlicheit en startheit verstoringe in die diepte

155
der hellen. **V**nde van v wallust en genoech-
die enige bitterheit. **S**ijden ander sweerde
sullen wy verstaen gedechtenisse der sinned. **O**ch
alre liefste menschen waer geet niet weer ons
die sinned te ontsien en te schouwen. **W**ant
die sinned heeft gemaect vande prince der enge-
len ene prince der boeser geeste. **B**one al dinc
sae haet got die sinned. **W**ant hij liet sine enige
sone cene. op dat hij die sinned daer mede wt
mocht den. **A**ls ysaias secht. **O**m die sinnedinge
volg heb ic on geslagen. **E**n van waer se wort
die sinned van gade sae seer versmaet. en so on-
reine dat sy van gade stiet. **W**aer van wy lese
inder vader buech. dat die heylige engel quam te
ene heylige elusenar in die waeste. en sprack
aldus. **C**omt en laet ons gaen en laet ons ga-
ne den pelgryme. die daer mede schende weghe
dit licht. en daer sy te same quamen daer die pel-
grym lach. **E**n die elusenar on mede solda aentaste
daer stanch die pelgrym. **W**ant hij had drie dage
daer gelegen. **D**aer stopten die elusenar sine na-
se. **E**n als die pelgrym begrane was. **S**ae qua
daer gereden een jonckvrou op ene peerde mit
schone gewide. **E**n als hy on begonde te neke
daer stopte die engel syn nase. **D**aer vernichde die
elusenar wan om hy syn nase stopte. **D**aer ant-
worde die engel. **O**m des gans wil die hier

Calo 21

comt in den stoppe ic mij nase. **E**n segt v mede
dat dese jongelinc meer en vuytze stinct voer
den aensicht gaeds en alre heilige dan die vuy
lich des pelgryms daer gy v nase voor stoppen.
Nu siet wie v smaect en lesterlick is die sūde
vande aensicht gaeds. **W**eert sake dat al bōse
geeste. en al bōse mēsche. **E**n al serpente ende
al die wrede beeste die den mēsche stād mocht
wre ver gadert. en stond aen die ene syde. **E**n
een dōt sūde aen die ander syde. **S**ae weert vole
mitter dat een die dōt sūde seuwede. dan al die
bōse geeste en ander diere. **B**yde der dōt sūde
swerde sullen wy v staen. den anre des leste gericht
des strenge ryckers dat sō strenge sal wese dat
niemāt spare en sal. **W**aer van **S**ūte **J**ohānes
sedt inder heymelicker apenbaringe. **I**ch heb
gesiene sichte ene als een sone des mēsche. ende
in sine mond ginch een sweert scarp aen beide
syde. **W**ant dat ordel der verdmynge. **A**ls die
here segge sal. **W**aer gy vmaledide in dat ew
ge vuer. **D**at sal dē sūder sō gruwelick ende
sō vreiselick wese te hore. dat sy al die pinen
die ye gelverde liever woldē hē dē hē dē. **E**nde
dat gericht en can niemāt ontfliē. **A**ls **g**hemias
sedt. **N**iemāt en is daer ontfliē can in dē dage
des toerns des here. **W**ant wes wegē een vlie
sōldē. **W**eer vande aste tē den westē. **O**ff vande
sūde tē den narde. **O**ff weder om. **O**ff to wat

186
crude me gedencke **sal** kan. tie al om niet want
god is die richter die alre wegen dat is in alle stede
argementdich is. **H**ier om alre liefste vriende
se sal die zacht wese groet en alre groetste. Groet
sal hy wesen en bitter. Want die heer sal seggen
staet op gij doden en comt ten oordeel. **D**ie sal die
zacht meere en bitterre ~~salte~~ wesen. **W**anneer onse
here ihesu xpi den sonder sal tone die wond syer
gebenedide. syde hande en vuer. en voort alle
syn wond. **E**n sal segge. Dese wond heb ick
om uwe wille gelede. **W**at hebdi om myne wille
gelede. **I**ck heb hongertich geweest. gij en hebt
my niet gespeist. **I**ck heb dorstich geweest gij
en hebt my niet drincke gegene. **I**ck bin naect
geweest. gij en hebt my niet gedeedt. **I**ck bin
ellendich geweest. gij en hebt my niet gehar
bercht. **I**ck bin gevanghe geweest gij en hebt my
niet vliest. **I**ck bin gestorue gij en hebt my niet
begrane. **I**nde wanneer die onselige sundige
mensche die besculdiget werde vanden strenghe
richter onse here ihesu xpi. **D**ie sal se
segge. **O** gij berge en gij stene valt op ons.
en bedect ons. op dat wy niet en dorne siene
den vuerliche strenghe richter. **D**ie sal die
zacht se vargesacht is. alre groetste en alre
verneerhste wese. **W**anneer die waerheit die
god selue is. sal segge toe den armen sonder

gericht

Vaer gy vnaledide in dat ewige vuer dat daer
bereyt is den bosen gheeste en oere geselle. en oere
engelen. **O**ch alre liefste vriende. Die sweert is ons
alre sere te ontfien. **W**ant se wie dan vdaemt werde
die en werden minnermer verlost. **B**y de vuer
sweert dat wy alre sere ontfien sullen. **S**ulle wy
verstaen die eweliche en vuerliche pine der helle
der alre vole is. **O**ch se wille ic nu sinde linge
seggen van twee. **D**ie eerste is dat onghelyche
lic vuer. dat minner wt en geet. Daer die sinde
ewelich sonder eynde in berne sullen. **O**ch vuer
care liene vriende. meret doch niet dan aen dit
tegentwondige vuer. **W**eert niet ene meste
een grote pine dat hy syn hant sake in dit vuer
en so lanckger wa vorder een vreland. **O**ch leder
wa warmate vuerlich iset dan dat die meste
myt alre hme en mitter siele sal gepinicht werde
ewelich in dat heliche vuer dat se onghelych is
onse vuer. gelych als een gemacht vuer onse
berueden vuer is onghelych. **D**ie ander pine der
helle is mystraet. **W**ant die gone die in der helle
liggen syn sonder enighe hape en minnermer
en dorne hape enighe verlichtinge te kengen
Daer sy mede bane alle pine gepinicht werden
Want wost sy dat sy aen se vole jare alse
dropen waters in d' meer syne. en sich sautke
ne by d' oer. als meers liggende vlesinge mach
te vuerne sy sold sich daer van vuerouwe.

187
Der och leyder dat en mach niet sine. Der pi
en mach minner meer gecyndet werdt. En daer
om is daer die ewige draeffnisse. En sa grāt
is daer die drueffnisse. dat die dit were daer
ene vlichtinge mochte sy den daer vercrigene
Waar van **Sint Johan** secht. Indie dage sille
die sindeer sūckē den dāt. en en sullen niet vnde
En sille begere te sterue. en die dāt sal van
hem vlien. En daer om. omē dē. waer matē
verneerlicheit en bitterheit der pine. Sa vluete
sy are alder. en segge mādē woude **Themias**
des pphete. Daer hy dus secht. O moeder wec my
waer te hebdi my ter werlt gebracht. secht
off hy segge woude. Vermale dyt mādē wesen.
dat gy my te sa grāuelicke groē pine ter
werlt hebt gedragen. en gebracht. Wreue-
zen lieue vriend. Dit sijn die vier dinge die sal
mō sine kinderē leerde en zmaende en. en ons
allen. die altyt in gedechnisse te hebē. Alse
mit nannē den dāt. Die sinde. Den dāt des stre-
gen gedyntes. En die grāuelicke helpe pine
Dit sijn och die vier sweerde die die kommt in
sijnre gedechnisse had. daer om hy niet vroliche
gewesen en conde. Lieue vriend dese gedech-
nisse solde wy oit altyt van ope hebē op dat wy
niet en sūdichē. Hier om lieue vriend laet
ons biddē den almēchtige got. dat hy ons wille

Apostolus. 9.

behoudt van sondē. op dat wy inde dage des stren-
gen oordels die wtermatē vermeerliche stēme des
strengen richters niet en dorne horen daer hy
seggen sal. **V**aer gy vermaledyt in dat ewige
ymer. mer dat wy mogē horen die alre suetste
wondē daer hy seggen sal. **K**omt gy gebene-
diden onse vaders. **E**n besit dat ryck dat v beret
is van aenbeginne der werlt. **D**at ons vlenē
wil ihesu xpc die sone des almeytighen vaders
Amen.

[illegible]